

Jan Novák - Loupež tisíciletí

Služba v centrále Ústředí banky byla považována spíš za odpočinek. Na tak střeženou banku si ozbrojení zločinci netroufali a věnovali svou pozornost raději menším peněžním ústavům. Těch pár případů komputerové kriminality za rok se služby v centrále netýkalo.

Pět zaměstnanců banky a dva policejní důstojníci zde sledovali desítku televizních obrazovek, jejichž kamery zabíraly ulice v okolí banky, sály s přepážkami i vnitřní prostory některých velkých sejfů. Kromě toho tady byla signalizační zařízení veškeré zabezpečovací a protipožární techniky. Teoreticky se nemohlo nic stát. Přesto Grega - vedoucího noční směny v centrále - v určité chvíli přepadl nepříjemný pocit nejistoty.

Zkoumavě přehlédl místnost bez oken, ukrytou hluboko v útrobách budovy.

Muž u třetí obrazovky se předklonil v křesle: "Venku se něco děje. Dopravní zácpa, řidiči vybíhají z aut. Všichni se dívají někam nahoru."

V jediném okamžiku stál Greg u obrazovky. "Co by tam mohli vidět? Zkuste otočit kameru."

Operátor manipuloval s tlačítky na pultu a obraz na třetí obrazovce se převrátil.

"Dál to nejde. Mechanismus není stavěný na to, abychom se dívali nahoru."

"Počkejte. Podívejte se tam vlevo. Co to je?"

Přes obrazové pole pomalu přejížděl úzký, intenzivně zářící paprsek. Klouzal po chodcích a stojících automobilech a z noční ulice, ozářené studeným světlem neonů, vykrajoval malý ovál zářící jako tekutý kov.

Greg vzal telefon a vytočil číslo.

"Colinsi! Spoj mě s nějakou hlídkou v oblasti Ústřední banky! Ano, třeba s ním. Ano."

Čekám." Nervózně si pohrával se šňůrou sluchátka, dokud se neozvalo zapraskání.

"Haló! To je vůz patnáct? Co se to děje před Ústřední bankou?"

"Tady vůz patnáct, severní okruh, stojíme v dopravní zácpě. Něco je na obloze. Mraky shora prozařuje rychle se měnící světlo a z něj vychází úzký paprsek až k zemi. Před chvílí se pohyboval po ulicích v okolí, a pak několik minut stál nehybně na jednom místě. Teď zmizel a současně zhaslo i světlo v mracích. Doprava se pomalu obnovuje."

Žádám další pokyny."

"Dejte hlášení ústředí a požádejte je o posilu. Kdoví co to všechno znamená." Otočil se od telefonu.

"Vyhlašuji pohotovost. Začněte s vizuální kontrolou přístupových prostor!"

Elektronická nervová síť rozlehlé budovy začala paranoicky zkoumat své teritorium.

Bezpečnostní závěry zablokovaly všechny chodby a kamery, vybavené infračervenými čidly, pátraly po každém záchvěvu života. Ale budova byla prázdná.

"Vizuální kontrola hlavních sejfů."

"Sektor jedna, sejfy 5, 8, 9, 11 prázdné!"

"Sektor dva, sejfy 3, 5, 10 prázdné!"

"Sektor tři... prázdné... prázdné... prázdné..."

Přestože se porada předních kriminalistických expertů protáhla dlouho do noci, byly její výsledky žalostné. Po čtrnácti dnech se nedostali o moc dál než v prvních čtyřiaadvaceti hodinách vyšetřování. Jediné, co mohli konstatovat zcela bezpečně bylo, že ze sejfů zmizelo pouze zlato, zatímco ostatní ceniny zůstaly nedotčené na svém místě. Všechny zábrany na cestě k trezorům i jejich pancéřové dveře byly zavřené a nepoškozené. Finanční svět balancoval nad propastí a oni neznali dokonce ani způsob, jakým byla loupež, mnohonásobně překonávající všechny takzvané loupeže století, provedena.

Greg druhou polovinu porady z větších částí prodřímával. Jediným smyslem jeho přítomnosti bylo snad už po sté opakovat svědectví o průběhu oné osudné směny. Při druhé přestávce vyšel na terasu na střeše budovy, v jejímž posledním patře se porada konala. Většinu z těch, kteří tady postávali v hloučcích a vzrušeně

pokračovali v diskusi z jednání nebo jen osamoceně pokuřovali a pozorovali noční město, Greg neznal. Pak ale uviděl Higginsse z technické služby.

"Nevypadá to na to, že by tu dneska něco vymysleli," řekl místo pozdravu.

"Ne. Vůbec to nevypadá, že by tu někdy něco vymysleli," odpověděl Higgins. "Mají svůj zaběhaný systém, který se jim mnohokrát osvědčil, a tak od něj nechtějí ustoupit.

Ale zdá se mi, že v tomhle případě s ním nic nepořídí."

"Mně připadá, že dělají co můžou. Je to složitý případ, pachatel zřejmě disponoval mimořádnými prostředky."

"Právě Gregu! A oni to nechtějí vzít na vědomí, uvažují jako by to byl obyčejný kasař.

Snaží se přijít na to, jak se do banky dostal, jak obelstil zabezpečovací zařízení, co s tak obrovským množstvím zlata hodlá dělat, kdo za ním mohl stát. A to, co se jim do jejich způsobu uvažování nehodí, označí jako artefakty, nebo jako divadlo sloužící k odvrácení pozornosti služby v centrále."

"Ano, už mi několikrát vyčítali, že zatímco my sledovali venkovní obraz, mohl pachatel na vnitřní bezpečnostní systém napojit generátor falešných impulsů. Byly už takové případy."

"Byly. Ale služba v centrále to poznala vždycky nejpozději ve chvíli, kdy zloděj tu svou kamufláž zapnul. Zabezpečovací zařízení totiž nenavrhovali idioti."

Higgins to musí vědět, byl totiž jedním z nich, pomyslel si Greg, ale nahlas neřekl nic.

"Ostatně, víš co je na celém případě nejpozoruhodnější?" pokračoval Higgins. "Způsob, jakým to divadlo sehráli. Všichni svědkové se shodují v tom, že zdroj světla prozařoval mraky. A mraky byly tu noc ve výši okolo jednoho kilometru, tedy dostatečně vysoko, aby prostor v nich i nad nimi kontroloval letištní radar. Ten ale nezaznamenal vůbec nic. Nebyl to tedy ani vrtulník nebo vzhledem k nepřítomnosti hluku pravděpodobnější vzducholoď či balón. A další podivná věc: zmizelo jen zlato; žádné bankovky, cenné papíry, dokumenty, šperky a další cenné věci ze sejfů, přestože mnohé z nich by bylo možno ukrýt i zpeněžit podstatně snadněji."

"Pachatel mohl mít své důvody. Třeba měl na zlato odběratele, který o nic jiného nestál.

Třeba byl vybavený na jeho přetavení. Třeba..."

"Zkus jednou uvažovat trochu jinak," skočil mu do řeči Higgins.

"Co vůbec víš o zlatě?"

"Zlato... drahý kov, platilo..."

"Ano, ale proč právě zlato?"

"Snad proto, že je vzácné."

"Jsou vzácnější prvky a přesto se nestaly platidlem. Jejich objevení nevyvolalo žádné horečky, nevraždilo se pro ně, neshromažďovaly se v pokladech. S výjimkou stříbra a diamantu, které ovšem Ústřední banka v sejfech nemá, protože z finančního hlediska dnes už nemají takový význam a jsou záležitostí spíš pro klenotníky a techniky. A tady jsme u toho. Teprve moderní věda objevila některé mimořádné vlastnosti drahých kovů a kamenů. U zlata je to mimořádná chemická stálost, vždyť v tom pokladu, který se teď ztratil, bylo jistě něco ze zlatých zásob antického Středomoří, z bohatství Orientu, nebo z uloupeného zlata indiánských říší. Dál je to vysoká elektrická vodivost, vysoká schopnost odrážet paprsky... Totéž platí o stříbru: vysoká elektrická vodivost, vysoký lesk. Nebo diamant: nejtvrďší přírodní materiál, rubín: optika, výroba laserů, ložiska v jemné mechanice.

"Ale teď si odporuješ. O těchto vlastnostech nemohly mít staré civilizace ani ponětí, a přesto tyto látky usilovně shromažďovaly. Teprve nyní pro ně nacházíme použití a to ještě díky jejich ceně jen tam, kde není možné je nahradit. V mikroelektronice, při letech do vesmíru..."

"Správně Gregu! Při letech do vesmíru! Zlato by bylo ideálním povrchem pláště kosmických lodí, stanic, sond, skafandrů, používá se v elektrických zařízeních, v počítačích, ve speciálních slitinách a je dost možné, že další a významnější způsoby jeho technického použití ještě ani neznáme. Vždyť teprve v poslední době jsme schopni o něm uvažovat jinak než jako o synonymu bohatství."

"Co tím chceš říct?"

"Asi je to šílená myšlenka, Gregu. Ale zatím neznáme jinou hypotézu, která by lépe objasňovala náš případ. Napadlo mě takové přirovnání: když je nějaká látka rozptýlená v prostředí tak, že její získávání je obtížné, používá se některých mikroorganismů, například bakterií, které tu látku vyhledávají, oddělují od ostatních a shromažďují ve snadno těžitelné podobě. Dokonce už jsme schopni měnit genetický kód některých organismů tak, aby vylučovali právě tu látku, kterou potřebujeme. Co když i my jsme programováni tak, abychom shromažďovali zlato, stříbro a drahokamy? Co když si někdo právě přišel vybrat med ze svého úlu?"

"Nerozumím..."

"Co když je v našem koutě vesmíru těchto látek málo a jsou nevyhnutelně potřebné třeba pro stavbu mezihvězdných lodí? Co když civilizace, která se zabývá astronautikou, objevila kdysi planetu, kde zlato a ostatní potřebné prvky a sloučeniny sice jsou, ale nesmírně rozptýlené. Co když naprogramovala myšlení primitivních obyvatel planety tak, aby se jim shromažďování drahých kovů a drahokamů stalo hlavním a někdy i jediným smyslem existence? Co když si občas vybírají svůj díl? Ze zlata egyptských faraonů se nám zachovalo málo - téměř nedobytné pyramidy byly prázdné. Většinu zlata Inků dosud nikdo nenašel. Potápěči, hledající poklady v potopených lodích, často najdou vraky vyloupené, přestože dostat se k nim bylo vždy na hranici technických možností doby. Kdo to disponuje většími možnostmi než legální, často státní instituce, financující pokusy o vyzvednutí?"

"Dejme tomu" řekl Greg. "Ale když budu něco pracně získávat a shromažďovat, a pak to všechno zmizí jako teď v bance, tak si asi brzy najdu jinou sběratelskou vášeň."

"Třeba nás už nepotřebují nebo jim začínáme ve spotřebě konkurovat. Vždyť už také začínáme létat do vesmíru."

"To myslíš vážně?"

Higgins s odpovědí chvíli váhal.

"Ale ne," řekl nakonec. "Je to jen takový nápad a referát si o tom určitě nevezmu."

Přestože na lepší řešení zatím nikdo nepřišel."

"Má to jeden háček. Kdyby to opravdu bylo tak jak říkáš a oni nás už nepotřebovali, tak si nejspíš vyberou všechno zlato, nebo alespoň jeho podstatou část z největších bank najednou. A ne jenom u nás."

"Máš pravdu. Vždyť ti říkám, že to je jen takový nápad."

Greg měl pocit, že Higgins nepokládá svoji hypotézu za pouhý momentální nápad, ale chápal, že obhajovat něco takového vážně by mělo pro kariéru kohokoliv dost neblahé následky. Psychiatrické vyšetření nebývá nejlepším doporučením ani u policie.

Volali je zpět k jednání. Ještě se nestačili usadit na svá místa, když policejní prezident nervózním hlasem žádal o pozornost posluchačů.

"Prosím klid. Právě jsem byl zmocněn vám přísně důvěrně oznámit, že k obdobným případům došlo i v jiných velkých bankách."

V místnosti propukla vřava. Greg se otočil směrem k Higginsovi. Ten byl dosud na rozpacích, chvíli váhal, ale nakonec se přihlásil o slovo.